

Erythema migrans (EM)

- **Huidafwijking** Rode, zich vanuit het midden (centrifugaal) uitbreidende, wegdrukbare verkleuring van de huid.
 - **Aandoening** De ziekte van Lyme (lyme-borreliose) kent drie stadia: I. Erythema migrans (EM).
II. Multipiele erythema migrans of (zeldzaam) lymphocytoma cutis.
III. Acrodermatitis chronica atrophicans (ACA; zeldzaam op kinderleeftijd).
 - **Leeftijdvoorkeur** Geen
 - **Oorzaak** Infectie met *Borrelia burgdorferi* (bacterie), die kan worden overgebracht bij een tekenbeet.
 - **Symptomen** Kan gepaard gaan met griepachtige klachten, zoals algemene malaise, koorts, lymfeklierzwellings, hoofdpijn, spierpijn en gewrichtspijn.
 - **Voorkeurslokalisatie** Bij kinderen meestal op het hoofd of in de hals.
 - **Beloop** EM verschijnt meestal vanaf 3 dagen tot 3 maanden (gemiddeld 16 dagen) na de tekenbeet. De ring vormt zich rondom de plaats van de beet en heeft een diameter van ten minste 5 cm tot maximaal 60 cm. Vanuit het centrum verbleekt het EM geleidelijk.
 - **Beleid** Verwijzing naar de huisarts is geïndiceerd. Het wordt aanbevolen patiënten met EM (> 5 cm) te behandelen met een oraal antibioticum. Bij een EM van < 5 cm is antibiotica niet geïndiceerd en verdient het aanbeveling na een week te controleren of uitbreiding heeft plaatsgevonden. Het wordt niet aanbevolen om te onderzoeken of de verwijderde teek geïnfecteerd is met *Borrelia burgdorferi*. Ook wordt niet aanbevolen om diagnostiek of behandeling te verrichten bij alle personen die een tekenbeet hebben gehad. Adviezen ter voorkoming en behandeling van een tekenbeet:
 - Blijf op de paden en vermijd hoog gras en struikgewas.
 - Draag bedekkende kleding (ook hoofdbedekking) in bosrijke gebieden gedurende de periode dat teken actief zijn (in Nederland: van maart tot oktober).
 - In risicogebied de onbedekte huid insmeren met insectenwerende producten die DEET bevatten.
 - Onderzoek de huid grondig op teken aan het einde van de dag na mogelijke blootstelling aan teken.
 - Verwijder de teek zo snel mogelijk, liefst binnen 24 uur, met een speciaal pincet of teken tang volgens voorschrift en desinfecteer de bijtwond met 70% alcohol of jodiumtinctuur.
 - Brand de teek niet uit, gebruik geen olie om de teek te verdoven en behandel de teek niet met chemicaliën.
 - Noteer de datum van de tekenbeet en houdt de bijtwond de daaropvolgende weken in de gaten en raadpleeg een arts bij het optreden van EM of eventuele ziekteverschijnselen.
- Zie voor verder informatie en behandeling de richtlijn 'Lyme-borreliose' van het CBO.
- Bijzonderheden** EM is het eerste stadium van de ziekte van Lyme. Het tweede stadium kenmerkt zich door:
- Multipiele EM: meerdere EM met kleinere omvang, wat gepaard kan gaan met verlamming van hersenzenuwen (vooral perifere facialisparese), hersenvliesontsteking (meningitis) en oogontsteking (conjunctivitis). Deze ontstaan gemiddeld 3-5 weken na de tekenbeet.

- Lymfocytoma cutis: rode tot paarse knobbel (nodus of plaque), die gepaard kan gaan met algemene klachten of symptomen van chronische zenuwaantasting (neuroborreliose). De voorkeurslokalisatie is bij kinderen de oorlel. Het ontstaat 1-4 maanden na de tekenbeet, maar komt zelden voor.

Het derde stadium is acrodermatitis chronica atrophicans (ACA), wat uiterst zeldzaam is op de kinderleeftijd. Voorkeurslokalisatie zijn de uiteinden van armen en benen of de strekzijde van grote gewrichten en het kan gepaard gaan met recidiverende gewrichtsontstekingen van vooral de kniegewrichten.